

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

Sint-Guthago Tijdingen

Mededelingenblad van de

Geschiedkundige Kring van de Zwinstreek

Sint-Guthago

Nr. 565

P209467

februari 2025

Lidmaatschapsbijdrage België : 25 euro op rekening : IBAN BE82 8601 0615 5768;
BIC code: SPAABE22 (Centea). Lidmaatschapsbijdrage buitenland : 30 euro.

Uitgever : Fons Theerens, Jan Devischstraat 109, 8300 Knokke-Heist

Postkantoor van afgifte: 8300 Knokke-Heist 1

Het mededelingenblad hoort bij *Rond de poldertorens*, het ledenblad van Sint-Guthago,
en verschijnt maandelijks behalve in januari, juli en augustus.

**Geschiedkundige Kring Sint-Guthago
van de Zwinstreek
Lid van Heemkunde West-Vlaanderen vzw**

Maatschappelijke zetel : Fons Theerens, Jan Devischstraat 109,
8300 Knokke-Heist

Correspondentieadres : Johan Deckers, De Terp 8, 8301 Knokke-Heist

Het Bestuur :

Erevoorzitters :

François baron van der Elst, Spegelsweg 2, 8340 Oostkerke

Voorzitter :

Caroline Terryn, Kasteelstraat 69, 8340 Moerkerke, tel 0495 12 45 29

caroline.terryn@telenet.be

Secretaris :

Fons Theerens*, Jan Devischstraat 109, 8300 Knokke, tel (050) 625309

fons.theerens@knokke-heist.eu

Penningmeesteres :

Nicole Vanden Weghe, Vissersstraat 22, 8340 Moerkerke, tel (050) 500180

nicole.vanden.weghe@skynet.be

Hoofdredacteur Rond de Poldertorens :

Noël Geirnaert*, Hugo Verrieststraat 5, 8000 Brugge, tel. (050) 336940

famgeirnaert@skynet.be

Leden :

Etienne Decaluwé, Keuvelhoekstraat 54, 8300 Knokke, (050) 601023

etienne.decaluwe@gmail.com

Johan Deckers, De Terp 8, 8301 Knokke-Heist, tel 0487 907771

johan.deckers@skynet.be

Thomas Hoeberigs, Westkapelsesteenweg 71, 8380 Dudzele, tel 0474 597158

thomas.hoeberigs@knokke-heist.be

Jan Hutsebaut, Berg 59, 9950 Waarschoot; jan.hutsebaut@damme.be

Jan Kamoen*, Vissersstraat 22, 8340 Moerkerke, tel (050) 500180

jankamoen@skynet.be

Jan Tilleman, Kleine Molenstraat 1A, 8380 Dudzele, tel 050 604135

jan.tilleman@telenet.be

* Zijn tevens lid van de redactieraad Rond de Poldertorens en St.-Guthago Tijdingen

Lezing: de oudste inwoner van West-Kapelle

Wanneer : zondag 23 februari 2025 om 10 u.

Waar : Hoofdbibliotheek Scharpoord, Maxim Willemspad 1, 8300 Knokke-Heist.

Na de brand in de kerk van Westkapelle en tussen de heropbouw, werd archeologisch onderzoek verricht. Er werden maar liefst 76 skeletten blootgelegd onder de oude kerkvloer. Maar met het oudste skelet was iets vreemds aan de hand. Ze noemden het skelet 75. Het werd begraven tussen 1030 en 1160. Wie was die man? Het was tijd om naar de KU Leuven te gaan voor een DNA-onderzoek. Prof. Larmuseau kon na zijn onderzoek zelfs vertellen hoe de man eruit zag. Benieuwd? Kom dan zeker naar deze lezing.

Frederik Roelens is archeoloog bij de Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst Raakvlak en leidde de opgravingen in de kerk.

NB bezoek vooraf ook de expo in Hey

Tot 9 maart loopt in Heist de gelijknamige expo. Daar kan u kennismaken met wat rest van de laatste inwoner van Westkapelle. In deze kleine, maar zeer duidelijk gestructureerde en mooi vorm gegeven tentoonstelling komt u in een notendop alles te weten over de naam, de kerk, de brand, de opgraving, ... van Westkapelle.

Nieuw boek: Bourgondische Beschaving in Noord-Vlaanderen, 1400-1600

Het nieuwe boek van Adrie de Kraker en conservator Handschriften Jan van Loo *Over schutterijen, rederijkers, processies en sierletters* gaat in elf hoofdstukken in op ruim twee eeuwen volkscultuur in de steden Aardenburg, Axel, Biervliet, Hulst, Oostburg, Sint Anna ter Muiden, Sluis en de plattelandsparochies van de Vier Ambachten. Aan de schutterijen van Sint-Joris, Sint-Sebastiaan en de kolveniers worden twee hoofdstukken gewijd, aan de rederijkers drie, aan de processiecultuur vier en een afzonderlijk hoofdstuk is een parade van sierletters.

De basis van dit boek wordt gevormd door onderzoek van archiefmateriaal, waaruit verrassend veel nieuwe gegevens aan het licht zijn gekomen. Een aantal daarvan is in zes bijlagen opgenomen.

Daar aan schutterijen, rederijkers en vooral aan processies, een belangrijk deel van het volk deelnam, mag worden gesproken van volkscultuur. Deze zien we terug op schilderijen van kermissen en volksfeesten van Breughel en zijn tijdgenoten. Om zoveel mogelijk aspecten van die volkscultuur te belichten, is er tevens voor gekozen dit boek rijk te illustreren. Dit heeft ertoe geleid dat in de *Bourgondische Beschaving in Noord-Vlaanderen, 1400-1600* talloze schilderijen, prenten, tekeningen en voorwerpen uit die tijd zijn opgenomen en uitgebreid zijn toegelicht. Het boek is daarmee tevens een waar kijkgenot geworden, wat nog wordt versterkt door het grote formaat (24 x30 cm) waarin het is uitgegeven met een omvang van 392 bladzijden. Het boek kost 49,50 euro en is te koop bij de Zeeuws-Vlaamse boekhandelaars.

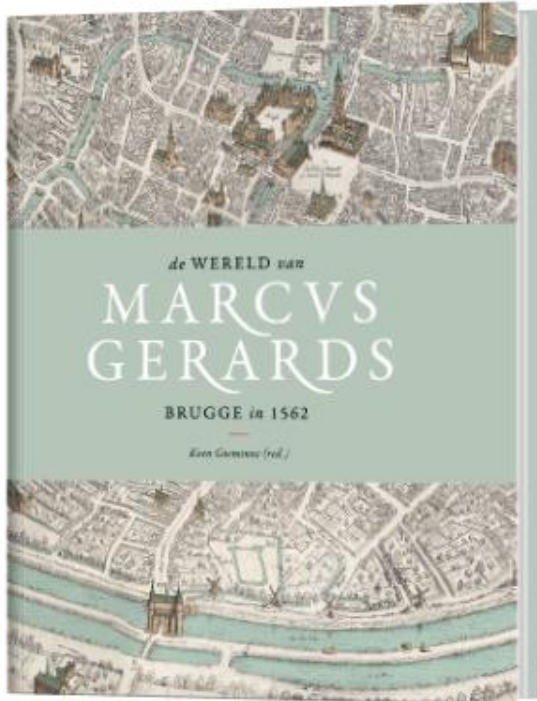
Bourgondische Beschaving in Noord-Vlaanderen, 1400-1600

Over schutterijen, rederijkers, processies en sierletters

Adrie de Kraker en Jan van Loo

Publicatie De wereld van Marcus Gerards. Brugge in 1562

Brugge – 1561. Het economisch verval van de stad valt niet meer te ontkennen. Het stadsbestuur doet een poging om de gouden jaren van weleer terug te brengen en geeft daarom aan Marcus Gerards de opdracht om een kaart te maken die Brugge en haar zeeverbindingen gunstiger voorstelt dan de werkelijkheid.

De wereld van Marcus Gerards. Brugge in 1562 legt een loep op de kaart en neemt de lezer mee naar het Brugge van de 16de eeuw: een wirwar van straten en steegjes, ommuurde tuinen, kaatsbanen, waterputten, molens, zitbanken en zelfs een fontein aan het Waterhuis.

Maar er is meer. Dit boek verdiept zich in diverse aspecten: Waarom werd dit plan precies ontwikkeld en hoe nauwkeurig is de weergave van de stad? Welke straten en gebouwen zijn inmiddels

verdwenen? Wat onthult de kaart over het platteland rond Brugge? Hoe kan Gerards' kaart hedendaags historisch en archeologisch onderzoek ondersteunen? Wat weten we precies over Marcus Gerards?

Koen Goeminne (red.) verzamelde een aantal specialisten rond zich die elk een puzzelstukje aanbrenge om de rijke betekenis en de geschiedenis van de kaart van Marcus Gerards echt te begrijpen.

De vele uitsneden uit de kaart brengen leuke details onder de aandacht. Dit boek leert je op een andere manier kijken.

Maar het boek gaat niet alleen over Brugge: voor geïnteresseerden van de Zwinstreek is er een boeiend artikel van Koen Goeminne en Ward Leloup. *De teloorgang van Brugge in de 16de eeuw was het gevolg van een samenloop van omstandigheden. Politieke omstandigheden speelden een rol, denk aan de opstand tegen Filips De Schone. Maar bovenal was het de natuur die Brugge de das om deed. Of liever: de geologie. Sinds de late 13de eeuw al voerde Brugge een verbeten strijd tegen een ultra-kleine, maar bijzonder venijnige vijand: zand. Bij elk hoogtij drong de zee langs de zee arm van het Zwin diep het land binnen, helemaal tot aan Damme. Al doende bracht de zee ons handel en welvaart. Maar bij elk hoogtij bleven er ook zandkorrels en klei-sedimenten achter op de bodem. Die deden de levensader van Brugge langzaam maar zeker dichtslippen. De eerste tekenen van dat proces waren in Gerards tijd al eeuwen zichtbaar. Immense inspanningen had de stad zich al die tijd getroost om haar verbinding met de zee open te houden. Er werd gebaggerd dat het een lieve lust was. Er werden dijken aangelegd en dan weer doorsneden, allemaal in de hoop de stromingen te beïnvloeden opdat de bedding dieper zou worden uitgeschuurd. Die titanische inspanningen worden in dit boek op een meesterlijke wijze beschreven. Aldus Joren Vermeersch.*

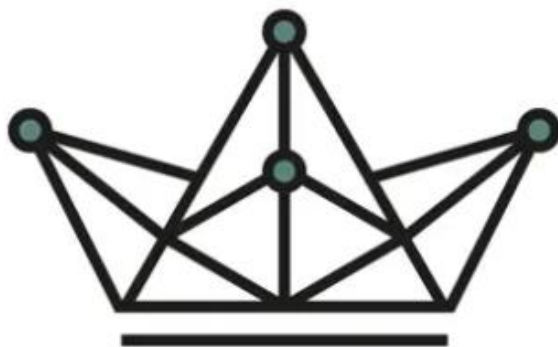
Enquête: Welk cultureel erfgoed typeert de regio Brugge, Damme en Middenkust?

Erfgoedcellen Kusterfgoed en Brugge willen samen met jou ontdekken wat onze regio zo bijzonder maakt. Welke tradities, kunstwerken en historische voorwerpen typeren onze identiteit en moeten we daarom koesteren?

Binnen het project regionale erfgoedzorg willen we een regionaal erfgoedprofiel opstellen om betere keuzes te maken op het vlak van erfgoedzorg en om mogelijkheden tot samenwerking bloot te leggen.

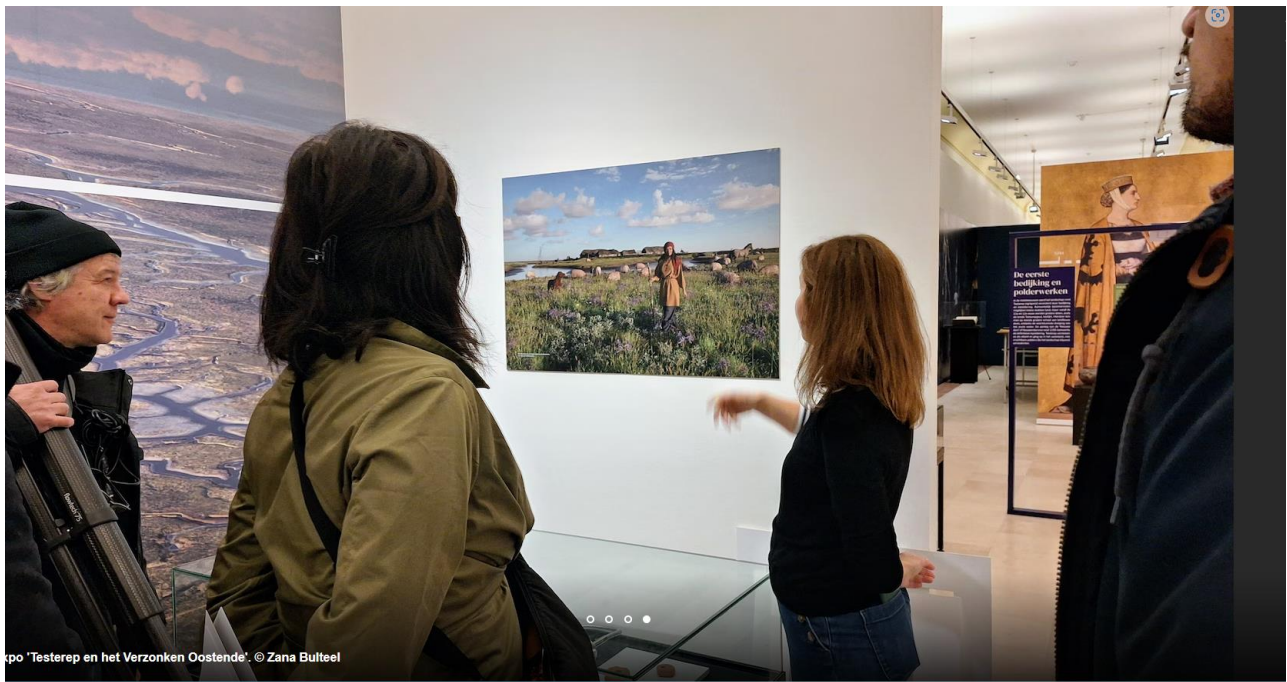
Help ons daarbij en vul onze bevraging in voor 31 december 2024. Dit duurt hooguit 10 minuten. Jouw input is voor ons van bijzondere waarde om de erfgoedlijnen in onze regio zichtbaar te maken.

De enquête staat op www.kusterfgoed.be, zoeken op 'bevraging'.

ERFGOEDZORG
REGIO BRUGGE-OOSTENDE

Expo legt geheimen van verzonken eiland Testerep en het oude Oostende bloot

Tot en met zondag 20 april 2025 loopt in Oostende een tentoonstelling over Testerep en het verzonken dorp Oostende. Testerep is een langgerekt eiland dat voor onze kust lag, met het oude Oostende dat in 1394 in een storm door de zee volledig verwoest werd.

Ruim 1.000 jaar geleden was onze hele kust één woest gebied vol krekens en getijdengeulen. In wat nu de Noordzee is, lag destijds ook een lange strook land: Testerep. “Die naam kennen we nu niet meer, maar wat wel nog verwijst naar die tijd zijn de namen van de steden Westende, Middelkerke en Oostende”, vertelt archeoloog Soetkin Vervust.

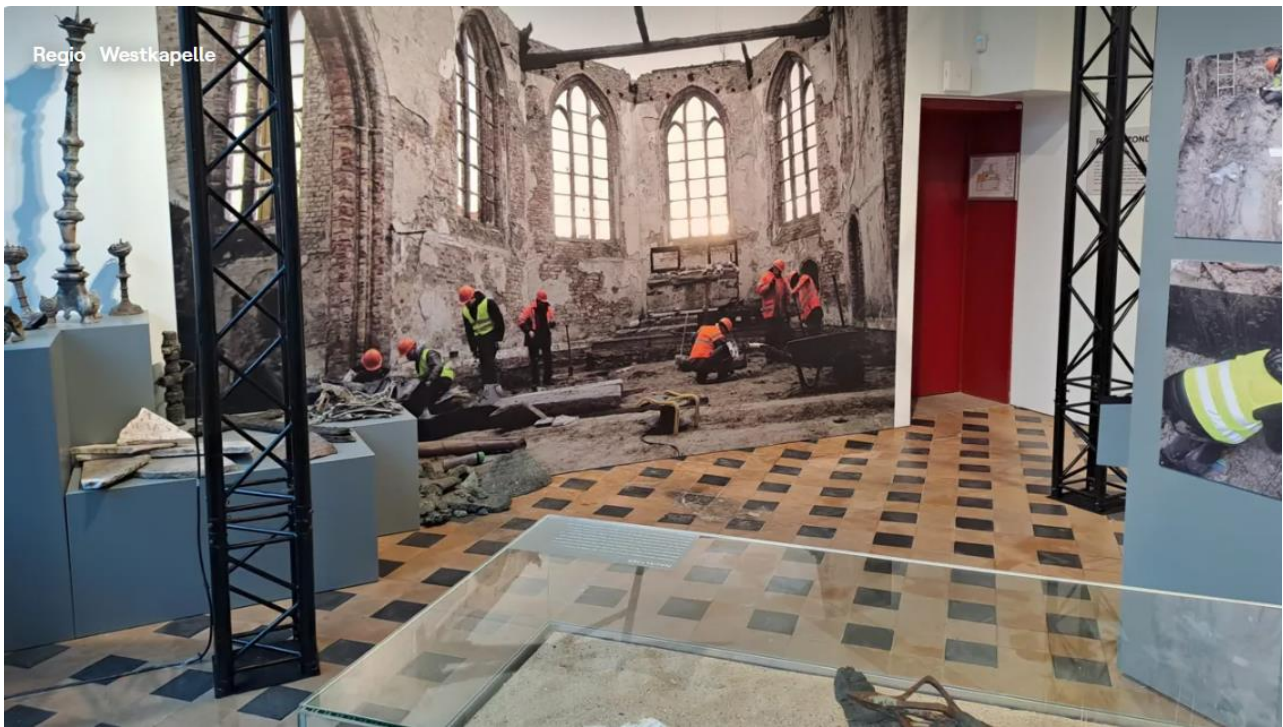
Het is maar een van de dingen die je opsteekt in de gloednieuwe wetenschapsexpo ‘Testerep en het verzonken Oostende’ in de Venetiaanse Gaanderijen. Ook de Sint-Vincentiusstorm van 1394 komt aan bod. “Dan is Oostende eigenlijk platgeslagen door een

heel zware Noordzeestorm. Die heeft zowat de helft van de stad verwoest”, legt de archeologe uit.

“Belang van kustverdediging scherp gesteld”

De expo over het verwoeste eerste Oostende en het later herbouwde tweede Oostende, kijkt ook in de toekomst. “Het belang van kustverdediging wordt hier heel scherp gesteld. We horen continu dat de zeespiegel stijgt, en dat was toen ook al zo. Maar Testerep is intussen wel verdwenen. Dus het doet ons ook heel hard nadenken over het klimaat”, besluit Oostends schepen van Cultuur Vanessa Vens.

De boeiende expo *De oudste inwoner van West-Kapelle* loopt nog tot 9 maart in museum **Hey** Heist. Niet te missen!

